

Natur og Miljø

Teknik og Miljø
Aarhus Kommune

Den 9. maj 2011

Vandmiljø og Landbrug

Valdemarsgade 18
8000 Aarhus C

Referat arbejdsgruppemøde, Åben Land

- Mødedato:** 9. maj 2011
- Mødetid:** Kl. 12.00-15.30
- Mødested:** Natur og Miljø, Århus Kommune
- Deltagere:** Susanne Østerby (SØ), repræsentant for sammenslutning af landboforeninger i Aarhus Kommune, DLMØ
Børge Nielsen (BN), repræsentant for sammenslutning af landboforeninger i Aarhus Kommune, DLMØ
Anders Kaa, repræsentant for sammenslutning af almene vandværker i Aarhus Kommune og driftsleder på Malling Vandværk
Nikolaj Ludvigsen (NL), Conterra, konsulent for Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune
Eike Stubsgaard (ES), Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune
Charlotte Bamberg (CB), Vandmiljø og Landbrug Aarhus Kommune
- Fraværende:** Bo Vægter (BV), repræsentant for sammenslutning af almene vandværker i Aarhus Kommune og Aarhus Vand A/S
- Kopi til:** Mogens Bjørn Nielsen, afdelingschef Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune

Sagsnr.: NM/11/00713-003
Journalnr.: 09.08.24P16
Sagsbeh.: Charlotte Agnes Bamberg

Telefon: 8940 2755
Direkte: 8940 2775
Telefax: 8940 2768

E-post: vandmiljo@mtm.aarhus.dk
Direkte: chba@aarhus.dk
www.aarhuskommune.dk

Dagsorden

1. Pesticider
2. Forslag: Oplæg v/ landbrugskonsulent vedr. undersøgelser af årsager til lukning af boringer; metodik og resultater. Fremsendes evt. inden mødet?
3. Oplæg v/ eis vedr. fund i Aarhus. Oversigt over fund fremsendes om muligt inden mødet.
4. Evt. mere detaljeret om pesticidindsatser
5. Nitratudvaskning i Indsatsområder
6. Kort gennemgang af forslag til beregningsmetodik på oplandsniveau ved NL - herunder drøftes følgende:
  - blandeprincippet
  - Tilpasning til områdets udbyttenevener m.v.
  - Længere tidshorisont (ingen jordpuljeopbygning)
  - Usikkerheder på beregningerne skal inkluderes (bedriftsspecifikke?).

Referat

Generelt:

Oplæg fra møderne vil blive vedlagt referaterne.

Bemærkninger til referatet fra 28. april:

- drøftelse af det faglige grundlag finder sted på møderne 9. maj, 16. maj og 19. maj, mens drøftelse af processen finder sted 31. maj

I mødeindkaldelserne skal det angives, hvad der skal forberedes til mødet.

CB sender relevante Gis-tabeller til SØ og BN

- OSD/indsatsområdet
- Relevante oplande
- NFI/"sårbare arealer"
- Matrikelkort (arealinfo)
- Arealer med pesticidfri drift, herunder kommunale arealer, arealer hvor der er indgået aftaler, skovområder mm.
- Link til eksisterende indsatsplan for Beder Indsatsområde

Lodsejermøder skal først afholdes når der kan redegøres for konsekvenserne for lodsejerne.

Ad pkt. 2 Forslag: Oplæg v/ landbrugskonsulent vedr. undersøgelser af årsager til lukning af borer; metodik og resultater. Fremsendes evt. inden mødet.

Punktet udsættes til næste møde

Ad pkt. 1-4 vedrørende pesticider

ES gennemgik baggrunden for kommunens indsats herunder:

1. Bemærkninger til lovforslag fra 1999 "L56" vedrørende omfanget af - og erstatninger til - en indsats overfor pesticider. Vedhæftet. Samt anvendelsen af MBL § 26a i andre kommuner
2. Natur og Miljø har undersøgt mulighederne for en pesticidindsats efter Byrådet i Aarhus Kommune i 2008 i forbindelse med [budgetforliget for 2009](#) udtrykte ønske om en styrket indsats til beskyttelse af nuværende og fremtidige grundvandsforekomster mod pesticidforurening.
3. Mulighederne for en styrket indsats overfor forurening med pesticider er beskrevet i et [notat til Teknisk Udvalg](#), der behandlede emnet på et møde den 21. februar 2011.
4. Principperne i kommunens pesticidindsats: De områder, som af Århus Amt er udpeget som sårbare, skal konkret vurderes i forhold til nødvendig indsats i indsatsplanerne. Når der ses pesticider i vandværksboringer vil der ikke altid være et bevis for, hvor pesticiderne har været anvendt. Det er de potentielle kilder i oplandet, der skal udføres foranstaltninger overfor, i det omfang det er nødvendigt for at sikre grundvandet.
5. Hovedkonklusionen af udkast til GEUS rapporten: Pesticider i grundvand i Aarhus Kommune. Den endelige version skal eftersendes sammen med datagrundlaget. BN foreslår at ændre sætningerne "forbudte stoffer" til "udfasede stoffer" – dette er taget til efterretning. Det blev vendt, om dichlorprop og mechlorprop stadig anvendes. De godkendte midler kan ses her: [Godkendte bekæmpelsesmidler](#). Miljøstyrelsens opgørelse over anvendte pesticider, mængder mm ses her: [Bekæmpelsesmiddelstatistik 2009](#).

Ad. pkt 5-6. Nitratudvaskning i Indsatsområder og beregningsmetodik

Nikolaj gennemgik principperne for balanceberegningerne.

Arbejdsgruppen blev enige om at det er vigtigt at beskrive principperne for balance og usikkerhed og at retningslinjen hænges op på en bestemt model/beregningsparadigme eller at det fremgår hvilke usikkerheder der gælder for de forskellige modeller.

Arbejdsgruppen har ikke haft indvendinger til beslutningen om at beregningsgrundlaget for nitratudvaskningen skal bero på en balancemodel

Jordpuljen blev drøftet, herunder at noget af jordpuljen eventuelt kan bidrage til mæthøsten. I den gældende indsatsplan er det givet at der generelt ikke kan indregnes et bidrag til jordpuljen, hverken den ene eller den anden vej.

Landbrugets repræsentanter har mulighed for at komme med kommentarer til, om der i området høstes mere end norm, og at dette vil kunne indgå i beregningerne. Tilsvarende kan evt. forhold vedrørende graden af høstet halm i området indgå i beregningerne.

Usikkerhederne til brug ved VVM-vurderinger (og godkendelse af husdyrbrug) i den gamle plan beror på en vurdering af usikkerhederne i Daisy modellen. Usikkerhederne er fortolket til Farm N systemet med bistand fra MC Aarhus (nu Naturstyrelsen). Usikkerheden ligger på mellem 20-40 % for Farm N. Ved brug af en balance, hvor der ikke korrigeres til 0-rest, vil usikkerheden dog reelt være væsentligt mindre, givet at gødnings- og høstdata er troværdige. Princippet er, at jo større sikkerhed der er på balanceposternes afgørende poster som gødning og høst, jo mindre usikkerhed er der på beregningen. Det forslås derfor at, at usikkerhederne tildeles de afgørende parametre og hvor det er muligt at dokumentere en større sikkerhed og dermed er der mulighed for at minimere den samlede usikkerhed ved dokumentation af f.eks. høstdata m.v. På den måde kan usikkerheden blive driftsspecifik.

- Nikolaj sender liste over dyrkere i NFI-området
- BN og SØ undersøger om der på nøgleafgrøder høstes mere end norm og om der generelt høstes halm i området.

På næste møde den 16. maj drøftes:

- Konkrete arealer hvor der er brug for en indsats
- Usikkerheder på beregning af nitratudvaskningen
- Indlæg om pesticidfund i Århus kommune jf. uddelte bilag fra GEUS rapporten nævnt ovenfor ved BN (tilføjet efter mødet).
- Endelig GEUS rapport ved ES